AANBEVELING VAN DE COMMISSIE

van 18 juni 2019

over het ontwerp van geïntegreerd nationaal energie- en klimaatplan van Kroatië voor de periode 2021-2030

(2019/C 297/11)

DE EUROPESE COMMISSIE,

Gezien Verordening (EU) 2018/1999 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 inzake de governance van de energie-unie en van de klimaatactie, tot wijziging van Verordeningen (EG) nr. 663/2009 en (EG) nr. 715/2009 van het Europees Parlement en de Raad, Richtlijnen 94/22/EG, 98/70/EG, 2009/31/EG, 2009/73/EG, 2010/31/EU, 2012/27/EU en 2013/30/EU van het Europees Parlement en de Raad, Richtlijnen 2009/119/EG en (EU) 2015/652 van de Raad, en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 525/2013 van het Europees Parlement en de Raad ([1]), en met name artikel 9, lid 2,

Overwegende hetgeen volgt:

(1) Krachtens Verordening (EU) 2018/1999 moet elke lidstaat bij de Commissie een ontwerp van geïntegreerd nationaal energie- en klimaatplan indienen met betrekking tot de periode 2021-2030, overeenkomstig artikel 3, lid 1, van die verordening, en bijlage I daarbij. De eerste ontwerpen van geïntegreerde nationale energie- en klimaatplannen moesten uiterlijk op 31 december 2018 worden ingediend.

(2) Kroatië heeft op 28 december 2018 een ontwerp van geïntegreerd nationaal energie- en klimaatplan ingediend. De indiening van dit ontwerpplan vormt de basis en een eerste stap van het iteratieve proces tussen de Commissie en de lidstaten met het oog op de voltooiing van de geïntegreerde nationale energie- en klimaatplannen en de uitvoering daarvan.

(3) Op grond van Verordening (EU) 2018/1999 moet de Commissie de ontwerpen van geïntegreerde nationale energie- en klimaatplannen beoordelen. De Commissie heeft een uitgebreide beoordeling van het ontwerp van geïntegreerd nationaal energie- en klimaatplan van Kroatië verricht, rekening houdend met de relevante elementen van Verordening (EU) 2018/1999. Die beoordeling ([2]) wordt samen met de onderhavige aanbeveling gepubliceerd. De onderstaande aanbevelingen zijn op die beoordeling gebaseerd.

(4) De aanbevelingen van de Commissie kunnen met name betrekking hebben op i) het ambitieniveau van de doelstellingen, streefcijfers en bijdragen met het oog op de collectieve verwezenlijking van de doelstellingen van de energie-unie en met name de 2030-streefcijfers van de Unie inzake hernieuwbare energie en energie-efficiëntie, alsook het niveau van interconnectiviteit op elektriciteitsgebied waar de lidstaat naar streeft in 2030; ii) beleidslijnen en maatregelen die verband houden met de doelstellingen op het niveau van de lidstaat en de Unie, en andere beleidslijnen en maatregelen met potentiële grensoverschrijdende gevolgen; iii) eventuele aanvullende beleidslijnen en maatregelen die mogelijk vereist zijn in de geïntegreerde nationale energie- en klimaatplannen, en iv) wisselwerkingen tussen en samenhang van bestaande en geplande beleidslijnen en maatregelen die zijn opgenomen in het geïntegreerde nationale energie- en klimaatplan binnen één dimensie en tussen verschillende dimensies van de energie-unie.

(5) Bij de opstelling van haar aanbevelingen heeft de Commissie er enerzijds rekening mee gehouden dat zij bepaalde gekwantificeerde geplande bijdragen van alle lidstaten bij elkaar moet optellen om de ambitie op Unieniveau te bepalen, en dat zij anderzijds de betrokken lidstaat voldoende tijd moet bieden om terdege rekening te houden met de aanbevelingen van de Commissie, voordat die lidstaat de laatste hand legt aan zijn nationale plan, alsook dat het risico van vertraging van het nationale plan van de lidstaat wordt voorkomen.

(6) De aanbevelingen van de Commissie met betrekking tot de ambities van de lidstaten op het gebied van hernieuwbare energie zijn gebaseerd op de formule die is vastgesteld in bijlage II bij Verordening (EU) 2018/1999 en die is gebaseerd op objectieve criteria.

([1]) PB L 328 van 21.12.2018, blz. 1.
([2]) SWD(2019) 224.

(7) Wat de energie-efficiëntie betreft, zijn de aanbevelingen van de Commissie gebaseerd op de beoordeling van het nationale ambitieniveau dat in het ontwerp van geïntegreerd nationaal energie- en klimaatplan naar voren is gebracht, in vergelijking met de collectieve inspanningen die nodig zijn om de doelstellingen van de Unie te bereiken, rekening houdend met de informatie die eventueel is verstrekt over specifieke nationale omstandigheden. De definitieve nationale bijdragen op het gebied van energie-efficiëntie moeten het kosteneffectieve potentieel voor energiebesparingen weerspiegelen en moeten worden onderbouwd met een robuuste langetermijnrenovatiestrategie en maatregelen tot uitvoering van de verplichting inzake energiebesparingen uit hoofde van artikel 7 van Richtlijn 2012/27/EU van het Europees Parlement en de Raad ([3]). De lidstaten moeten ook aantonen dat zij naar behoren rekening hebben gehouden met het beginsel "energie-efficiëntie eerst", met name door uit te leggen hoe energie-efficiëntie bijdraagt tot de kosteneffectieve verwezenlijking van de nationale doelstellingen inzake een concurrerende koolstofarme economie, energievoorzieningszekerheid en de bestrijding van energiearmoede.

(8) Op grond van de governanceverordening moeten de lidstaten een algemeen overzicht geven van de investeringen die nodig zijn om de in het geïntegreerde nationale energie- en klimaatplan vastgestelde doelstellingen, streefcijfers en bijdragen te bereiken, samen met een algemene beoordeling betreffende de bronnen van die investeringen. De nationale energie- en klimaatplannen moeten de transparantie en voorspelbaarheid van nationale beleidslijnen en maatregelen waarborgen, teneinde te zorgen voor investeringszekerheid.

(9) Tegelijkertijd heeft de Commissie in het kader van de cyclus 2018-2019 van het Europees Semester sterk de nadruk gelegd op de investeringsbehoeften van de lidstaten op het gebied van energie en klimaat. Dit komt tot uiting in het landverslag 2019 voor Kroatië ([4]) en in de aanbeveling van de Commissie voor een aanbeveling van de Raad aan Kroatië ([5]), als onderdeel van het proces van het Europees Semester. De Commissie heeft bij haar beoordeling van de ontwerpen van geïntegreerde nationale energie- en klimaatplannen rekening gehouden met de bevindingen en aanbevelingen van het meest recente Europees Semester. De aanbevelingen van de Commissie zijn complementair met de meest recente landspecifieke aanbevelingen die zijn gedaan in het kader van het Europees Semester. De lidstaten moeten er ook voor zorgen dat in hun geïntegreerde nationale energie- en klimaatplannen rekening wordt gehouden met de meest recente landspecifieke aanbevelingen in het kader van het Europees Semester.

(10) Bovendien is in de governanceverordening bepaald dat elke lidstaat in zijn ontwerp van geïntegreerd nationaal energie- en klimaatplan — dat uiterlijk op 31 december 2019 moet worden ingediend — terdege rekening moet houden met eventuele aanbevelingen van de Commissie en dat, indien de betrokken lidstaat geen gevolg geeft aan een aanbeveling of een aanzienlijk deel daarvan, de lidstaat dit moet motiveren en zijn redenen openbaar moet maken.

(11) Indien van toepassing, moeten de gegevens die de lidstaten vermelden in hun geïntegreerde nationale energie- en klimaatplannen en latere actualiseringen daarvan dezelfde zijn als de gegevens die zij indienen bij Eurostat of het Europees Milieuagentschap. Voor de berekening van de grondslag voor modellen en prognoses is het cruciaal dat dezelfde bron en, indien beschikbaar, Europese statistieken worden gebruikt. Het gebruik van Europese statistieken maakt het mogelijk de gegevens en de prognoses in de geïntegreerde nationale energie- en klimaatplannen beter te vergelijken.

(12) Alle elementen van bijlage I bij Verordening (EU) 2018/1999 moeten worden opgenomen in het definitieve geïntegreerde nationale energie- en klimaatplan. In dit verband moet worden beoordeeld wat de geplande beleidslijnen en maatregelen voor gevolgen hebben op macro-economisch vlak, op de volksgezondheid, het milieu, de werkgelegenheid, het onderwijs, de vaardigheden en op sociaal vlak. Het publiek en andere belanghebbenden moeten worden betrokken bij de voorbereiding van het definitieve geïntegreerde nationale energie- en klimaatplan. Deze en andere elementen zijn nader beschreven in het werkdocument van de diensten van de Commissie dat samen met deze aanbeveling wordt gepubliceerd ([6]).

(13) In het definitieve plan moet de samenhang tussen de verschillende dimensies worden verwerkt. Zo moeten de plannen van Kroatië om de energiezekerheid te vergroten door de mogelijkheid van een verhoogde productie van binnenlandse koolwaterstofreserves te onderzoeken, worden afgezet tegen het bereiken van de doelstellingen in verband met de dimensie carbonisatie en het beginsel "energie-efficiëntie eerst". De doelstellingen in het kader van de dimensie onderzoek, innovatie en concurrentievermogen moeten de inspanningen ondersteunen die voor de andere dimensies van de energie-unie zijn gepland. Andere voorbeelden zijn de gevolgen van een toename van het gebruik van bio-energie voor meegetelde emissies en verwijderingen door landgebruik, verandering in landgebruik en bosbouw en van de risico's van klimaatverandering voor de energiezekerheid.

([3]) Richtlijn 2012/27/EU van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2012 betreffende energie-efficiëntie, tot wijziging van Richtlijnen 2009/125/EG en 2010/30/EU en houdende intrekking van de Richtlijnen 2004/8/EG en 2006/32/EG (PB L 315 van 14.11.2012, blz. 1).
([4]) SWD(2019) 1010 final.
([5]) COM(2019) 511 final van 5 juni 2019.
([6]) SWD(2019) 224.

(14) Het definitieve geïntegreerde nationale energie- en klimaatplan zou gebaat zijn bij een uitbreiding van de aspecten inzake concurrentievermogen, zodat daar specifiek de sector koolstofarme technologieën onder valt, onder meer voor de decarbonisatie van energie- en koolstofintensieve industriesectoren. Meetbare doelstellingen voor de toekomst die op die basis zijn vastgesteld, zouden nuttig zijn, evenals beleidslijnen en maatregelen om deze te bereiken, met passende koppelingen naar het ondernemings- en industriebeleid. Het zou eveneens gebaat zijn bij een betere interactie met de circulaire economie, met de nadruk op het potentieel om de uitstoot van broeikasgassen te beperken.

(15) De aanbevelingen van de Commissie voor Kroatië zijn gebaseerd op de beoordeling van het ontwerp van geïntegreerd nationaal energie- en klimaatplan van Kroatië dat samen met deze aanbeveling wordt gepubliceerd ([7]),

BEVEELT KROATIË AAN DE VOLGENDE MAATREGELEN TE NEMEN:

1. Het welkome ambitieniveau van een aandeel hernieuwbare energie van 36,4 % voor 2030 als bijdrage van Kroatië aan de doelstelling van de Unie voor 2030 inzake hernieuwbare energie onderbouwen door middel van gedetailleerde en gekwantificeerde beleidslijnen en maatregelen die in overeenstemming zijn met de verplichtingen uit hoofde van Richtlijn (EU) 2018/2001 van het Europees Parlement en de Raad ([8]) om een tijdige en kosteneffectieve verwezenlijking van deze bijdrage mogelijk te maken. Het ambitieniveau in de sector verwarming en koeling verhogen met het oog op het indicatieve streefcijfer in artikel 23 van Richtlijn (EU) 2018/2001 en het streefcijfer voor vervoer in artikel 25 van Richtlijn (EU) 2018/2001. Aanvullende informatie verstrekken over en maatregelen nemen voor de stimulerende kaders voor zelfverbruik van hernieuwbare energie en voor hernieuwbare-energiegemeenschappen overeenkomstig de artikelen 21 en 22 van Richtlijn (EU) 2018/2001.

2. De ambitie voor de beperking van zowel primair energieverbruik als eindenergieverbruik verhogen, aangezien het niveau van de inspanningen moet worden opgevoerd om het streefcijfer inzake energie-efficiëntie van de Unie voor 2030 te bereiken. Ter ondersteuning daarvan beleidslijnen en maatregelen vaststellen die tegen 2030 extra energiebesparingen opleveren. De voorgestelde beleidslijnen en maatregelen onderbouwen met een effectbeoordeling, en een schatting van de verwachte besparingen en een realistisch tijdschema voor de uitvoering van de genomen maatregelen geven.

3. Toekomstgerichte doelstellingen en meetbare streefdoelen voor marktintegratie bepalen, in het bijzonder maatregelen voor de ontwikkeling van liquide en concurrerende groothandels- en retailmarkten, door de concurrentie binnen het land te bevorderen en stappen te zetten naar volledig marktconforme prijzen, en door belemmeringen voor grensoverschrijdende handel weg te nemen.

4. De tussen nu en 2030 te verwezenlijken nationale doelstellingen en financieringsdoelstellingen op het gebied van onderzoek, innovatie en concurrentievermogen verder uitwerken, met name in verband met de energie-unie, zodat deze gemakkelijk meetbaar zijn en geschikt zijn om de verwezenlijking van de doelstellingen voor de andere dimensies van het geïntegreerde nationale energie- en klimaatplan te ondersteunen. Deze doelstellingen onderbouwen met specifieke en adequate beleidslijnen en maatregelen, met inbegrip van beleidslijnen en maatregelen die in samenwerking met andere lidstaten worden ontwikkeld, zoals het Europees strategisch plan voor energietechnologie.

5. Pogingen om tot regionale samenwerking over het nationaal energie- en klimaatplan te komen in het kader van de Groep op hoog niveau gasconnectiviteit in Centraal- en Zuidoost-Europa (Cesec), voortzetten. Hierin kunnen met name kwesties worden aangepakt zoals verdere integratie in de interne markt voor energie, beoordeling van de systeemgeschiktheid, een rechtvaardige transitie, decarbonisatie en inzet van hernieuwbare energie. Het grensoverschrijdende potentieel en de macroregionale aspecten van een gecoördineerd energie- en klimaatbeleid onderzoeken voor met name de Adriatische regio, met als doel de koolstofvoetafdruk te beperken en een ecosysteemgerichte benadering uit te voeren.

6. De analyse van investeringskosten en -bronnen, met inbegrip van passende financiering op nationaal, regionaal en Unieniveau, die vooralsnog slechts bestaat voor sommige maatregelen op het gebied van vervoer en energie-efficiëntie, uitbreiden tot een algemeen overzicht van de investeringsbehoeften om de economie te moderniseren door de klimaat- en energiedoelstellingen te bereiken. Ook de kosteneffectieve overdracht aan andere lidstaten overeenkomstig Verordening (EU) 2018/842 van het Europees Parlement en de Raad ([9]) als financieringsbron in ogenschouw nemen.

7. Een lijst opstellen van alle energiesubsidies, met inbegrip van met name subsidies voor fossiele brandstoffen, en getroffen maatregelen en plannen om deze uit te faseren.

([7]) SWD(2019) 224.

([8]) Richtlijn (EU) 2018/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen (PB L 328 van 21.12.2018, blz. 82).

([9]) Verordening (EU) 2018/842 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2018 betreffende bindende jaarlijkse broeikasgasemissiereducties door de lidstaten van 2021 tot en met 2030 teneinde bij te dragen aan klimaatmaatregelen om aan de toezeggingen uit hoofde van de Overeenkomst van Parijs te voldoen, en tot wijziging van Verordening (EU) nr. 525/2013 (PB L 156 van 19.6.2018, blz. 26).

8. De analyse van de interacties met het beleid inzake luchtkwaliteit en emissie in de atmosfeer aanvullen met meer kwantitatieve informatie, ten minste met inbegrip van de vereiste informatie over de verwachte uitstoot van luchtverontreinigende stoffen in het kader van de geplande beleidslijnen en maatregelen.

9. Zorgen voor een betere integratie van rechtvaardige en billijke transitieaspecten, met name door dieper in te gaan op de sociale gevolgen en de impact op de werkgelegenheid en de vaardigheden die de geplande doelstellingen en beleidslijnen en maatregelen met zich meebrengen. De aanpak inzake energiearmoede verder uitwerken, onder meer door inzicht te verschaffen in het aantal huishoudens en het type huishouden dat in energiearmoede verkeert, om de noodzaak te beoordelen van een indicatieve doelstelling om de energiearmoede terug te dringen, zoals vereist uit hoofde van Verordening (EU) 2018/1999.

Gedaan te Brussel, 18 juni 2019.

Voor de Commissie

Miguel ARIAS CAÑETE

Lid van de Commissie